

Kaupunginjohtajan ehdotus: Espoo-tarina 2025–2029

5.9.2025

Kai Mykkänen
kaupunginjohtaja

ESPOO – LASTEN & NUORTEN PÄÄKAUPUNKI

ARVOT

Olemme uteliaita
oppimaan

Olemme asukkaita
ja yhteisöjä varten

Teemme yhdessä

Toimimme
vastuullisesti

TIEKARTTA

Espoossa jokainen lapsi ja nuori voi onnistua ja yltää parhaimpaansa

Hallitusti kasvavan Espoon kaikki kaupunginosat ovat viihtyisiä ja turvallisia

Espoo etenee hiilineutraaliksi ja parantaa luonnon tilaa

Espoo on paras paikka innovoida, yrittää ja työllistää

Espoo onnistuu kansainvälistymisen mahdollisuuksissa ja haasteissa

Espoossa innostutaan ja vahvistutaan yhdessä

Espoon talous on kestävällä pohjalla

KEHITYSOHJELMAT

Yritysten ja
yrittäjyyden
Espoo

Kestävä ja
luonnonläheinen
Espoo

Yhteisöllinen
Espoo

Tapahtumien
Espoo

Espoon kaupungin strategiamalli

- ☐ **Espoo-tarina** luo kuvaa Espoon nykytilasta ja tavoiteltavasta tulevaisuuden suunnasta
- ☐ **Tiekartta** yhdessä **valtuustokauden tavoitteiden** kanssa konkretisoi tavoitteita
- ☐ Vuosittain päätettävä **talousarvio** ja **kaupunkitasoiset tulostavoitteet** asettavat vuoden mittaiset tavoitteet ja mittarit, jotka kuvaavat tavoitteiden edistymistä

Tiekartta 2025–2029

1. Espoossa jokainen lapsi ja nuori voi onnistua ja yltää parhaimpaansa

- **Lukutaito vahvistuu** - Jokainen espoolainen lapsi oppii hyvin suomen tai ruotsin kielen. Lasten ja nuorten lukeminen lisääntyy myös koulupäivän ulkopuolella.
- **Mahdollisuudet avautuvat** - Monipuolinen osaaminen on mahdollista kaikille taustasta riippumatta. Vähennämme segregatiota ja eriarvoisuutta lasten ja nuorten arjessa yhteisvoimin. Äidinkieleltään vieraskielisten osuus lukioiden ja korkeakoulujen opiskelijoissa kasvaa. Ammatillisen koulutuksen yleinen vetovoima kasvaa ja mahdollisuudet yhdistää siihen lukio-opintoja paranevat.
- **Yhteenkuuluvuus kantaa** - Jokainen saa kokea kuuluvansa joukkoon ja tulevansa kohdelluksi arvostavasti. Jokaisella lapsella ja nuorella on mieluisa harrastus. Mobiililaitteiden hallitsemattoman käytön haitat vähenevät.

2. Hallitusti kasvavan Espoon kaikki kaupunginosat ovat viihtyisiä ja turvallisia

- **Kasvu hallintaan** - Rakentamisen määrä ja vauhti ovat tasapainossa talouden kantokyvyn sekä asuinalueiden viihtyisyyden, turvallisuuden ja kaupunkikuvan laadun saavuttamisen kanssa. Kaavoitus varautuu hallittuun kasvuun ja ohjaa osaltaan kasvua kestäväksi.
- **Tasapainoiset alueet** - Asuinalueita kehitetään monipuolisina erilaisten perheiden ja yksinelävien espoolaisten kotiseutuina sekä omistus- ja vuokra-asumista sekoittaen. Kaikki alueet ovat turvallisia ja eriytyminen vähenee. Huolehdimme myös pien- ja rivitalojen sekä omistusasuntojen tarjonnasta tasapainottaen viime vuosien kerrostalo- ja vuokra-asuntopainotteista tarjonnan kasvua.
- **Luonto lähellä** - Jokaisella espoolaisella on korkeintaan 300 metrin kävelymatka lähivirkistysalueille, jotka tukevat asukkaiden luontokokemusta ja antavat hyvät mahdollisuudet liikkumiseen. Runsas kaupunkivihreä tukee asukkaiden hyvinvointia ja luonnon monimuotoisuutta jokaisessa korttelissa. Merialueista ja sisävesistä huolehditaan tärkeinä osina Espoon viihtyisyyttä ja lähiluontoa.
- **Toimivat yhteydet** - Kaupunki kasvaa pääasiassa hyvien joukkoliikenneyhteyksien lähelle ja jo rakennettua infrastruktuuria hyödyntäen. Luomme edellytyksiä yhden uuden raidehankkeen toteuttamiselle.
- **Työpaikoille tilaa** - Työpaikkojen ja palveluiden säilymistä ja lisäämistä priorisoidaan asuntomäärän sijaan. Lupa- ja kaavoitusprosessien nopeus ja vuorovaikutteisuus tekevät Espoosta houkuttelevan sijainnin laadukkaalle ja kohtuuhintaiselle asunto- ja toimitilarakentamiselle. Espoon keskeisten työpaikka-alueiden vetovoima vahvistuu.

3. Espoo etenee hiilineutraaliksi ja parantaa luonnon tilaa

- **Luonnosta huolehditaan** - Espoo turvaa luonnon monimuotoisuutta tavoitellen luonnon kokonaisuuskentymättömyyden mukaista toimintamallia vuoteen 2035 mennessä. Espoo vahvistaa ekologista verkostoa, parantaa lajien ja luontotyyppien tilaa sekä käyttää luontohaittojen lieventämishierarkiaa suunnittelussa ja toteutuksessa. Perustamme Espooseen säännöllisesti uusia luonnonsuojelualueita ja kehitämme luontoa kevyemmin turvaavia luonnonarvoalueita. Espoo varautuu ilmastonmuutokseen ajoissa.
- **Päästöt vähenevät** - Espoon asukaskohtaiset ilmastopäästöt ovat pääkaupunkiseudun pienimmät. Tavoittelemme hiilineutraalia Espoota vuonna 2030 yhdessä kumppaneidemme kanssa. Sähköisten ajoneuvojen, joukkoliikenteen sekä kävelyn ja pyöräilyn osuudet liikenteessä kasvavat. Vähennämme Espoon ulkopuolella syntyviä päästöjä tukemalla rakentamisen kiertotaloutta, lisäämällä vähähiilisten materiaalien käyttöä sekä edistämällä espoolaisten kestäviä elämäntapoja.

4. Espoo on paras paikka innovoida, yrittää ja työllistää

- **Työpaikkoja lisää** - Espoon työpaikkaomavaraisuus kasvaa. Vahvistamme asemaamme erityisesti korkean arvonlisän työpaikkojen, tuotekehityksen ja pääkonttorien keskuksena.
- **Kotipesä kasvulle** - Espoo on entistä vahvemmin Suomen innovaatiokeskus sekä maan tärkein keskittymä startup- ja kasvuyrityksille, jotka houkuttelevat investointeja, sijoittajia ja osajia. Yrittäjyys on entistä houkuttelevampi vaihtoehto Espoossa.
- **Vaikuttavat työllisyyspalvelut** - Espoossa työnhakijat työllistyvät ja työntajat saavat osaavaa työvoimaa tehokkaasti. Palvelujen tarjonta ja kehittäminen perustuvat datan hyödyntämiseen ja yhteistyöhön kumppaneiden kanssa. Erityisinä tavoitteina ovat kaupunkien alhaisin nuorisotyöttömyys sekä maahanmuuttajien työttömyyden lasku kohti muiden kaupunkilaisten tasoa.

5. Espoo onnistuu kansainvälistymisen mahdollisuuksissa ja haasteissa

- **Kotoutuminen vahvistuu** - Espoo on kotoutumisen kärkikaupunki. Aiempaa suurempi osa Espooseen pitkäaikaisesti muuttavista ulkomaalaisista oppii kunnolla suomen tai ruotsin kielen. Vieraskielisten ja kotimaankielisten erot oppimistuloksissa ja työllisyydessä kaventuvat. Yhdessä kumppaneiden kanssa autamme kansanvälisiä opiskelijoita valmistumisen jälkeen työllistymään Espooseen.
- **Yhteinen Espoo** - Kieliryhmien elämänpiirien eriytyneisyys vähenee. Yhdenvertainen espoolaisuus tarkoittaa myös yksilöiden yhdenvertaisia perusoikeuksia ja yhteiskunnan pelisääntöihin sitoutumista. Toimimme johdonmukaisesti syrjintää ja rasismia vastaan sekä rakennamme luottamusta, yhteenkuuluvuutta ja yhteistä tulevaisuutta. Sukupuolten tasa-arvoiset mahdollisuudet koskevat kaikkia.
- **Kansainvälisyys arjessa** - Espoo toimii kansainvälisenä kumppanina ja sen kansainvälinen näkyvyys kasvaa. Haemme ratkaisuja, rahoitusta ja osaamista verkostoista sekä tuemme espoolaisten innovaatioiden ja yritysten kasvua kansainvälisille markkinoille.

6. Espoossa innostutaan ja vahvistutaan yhdessä

- **Henkilöstö kukoistaa** – Espoon työntekijät ovat arvostettuja ammattilaisia. Espoon johtamiskulttuuri on arvostavaa ja tukee työyhteisön jatkuvaa oppimista. Oppimista tukeva kulttuuri, palautekäytännöt ja johtamisfoorumi rohkaisevat kokeiluihin, jatkuvaan parantamiseen ja yhteistyöhön poikkihallinnollisesti ja verkostoissa. Työyhteisö on turvallinen, yhdenvertainen ja hyvinvointia edistävä.
- **Kumppanuudet kantavat** – Järjestöjen, seurojen, yhteisöjen, yritysten ja oppilaitosten kanssa rakennetaan pitkäjänteisiä kumppanuuksia, jotka tuottavat espoolaisille arjen hyvinvointia sekä uusia mahdollisuuksia harrastamiseen, osallistumiseen ja luovuuteen. Espoo tarjoaa monipuolista tukea, yhteisötiloja ja foorumeita kohtaamisille.

7. Espoon talous on kestäväällä pohjalla

- **Talous tasapainoon** - Tasapainotamme Espoon talouden siten, että emokaupungin asukaskohtainen lainakanta on vuonna 2029 korkeintaan vuoden 2025 tasolla. Pidämme verorasituksen kilpailukykyisenä keskeisten vertailukaupunkien joukossa. Palautamme menojen kasvun kestäväksi tulopohjan kehitykseen nähden. Hyödynnämme markkinoita ja niiden synnyttämistä silloin, kun se parantaa tuottavuuttamme. Käytämme kokonaistaloudellisesti parhaita ratkaisuja ja parannamme hankintojen kustannustehokkuutta.
- **Velkaantuminen hallintaan** - Tulorahoituksen osuus investointien rahoittamisessa nousee. Priorisoimme ja jaksotamme aluekehittämistä ja investointeja siten, että tulorahoitus riittää pitkällä aikavälillä toimitila- ja infrainvestointeihin, jotta velkaantuminen kääntyy laskuun.
- **Tiedolla johtaminen** - Keskitymme lakisääteisiin ja strategiassa priorisoituihin tehtäviin. Kehitämme palveluiden järjestämisen tapaa ja organisaatorakennetta vastaamaan valittuihin haasteisiin tehokkaasti. Otamme käyttöön teknologiaa, jolla parannamme tuottavuutta. Johtaminen ja päätöksenteko perustuvat tiedon hyödyntämiseen, analyytiikkaan ja organisaation yhteiseen tilannekuvaan.
- **Aitoja säästöjä** - Talouden tasapainottaminen toteutuu ennen kaikkea talousarvioiden ja useamman vuoden taloussuunnittelun sekä investointiohjelman kautta. Tarvittaessa organisoidaan erillinen kaupungin toimintojen priorisoinnin ja tuottavuuden parantamisen ohjelmatyö, jonka mittarit perustuvat menojen ja tulojen kehitykseen tilinpäätöksissä.

Espoo-tarina tehdään yhdessä

Mistä tulemme?

- Espoon seurakunta **perustettiin 1458** ja Espoo rakentui Kuninkaantien varteen. Kustaa Vaasa päätti Espoon kartanon perustamisesta kuninkaankartanona **27.8.1556**. Maalaismaisema säilyi vuosisatoja.
- Väkiluku ylitti 20 000 ja kielienemmistö muuttui ruotsinkielisestä suomenkieliseksi 1950-luvun alussa. **Kaupungiksi 1972**.
- **Kasvun moottorit:** Kuninkaantie, aluerakentaminen mm. Tapiola ja Otaniemi, aktiiviset asukkaat, kulttuuri- ja urheilutoiminta.
- **Nyky-Espoo:** Aalto-yliopisto, Nuuksio, kansainvälistyminen, vieraskielisten kasvu, vetovoimainen erityisesti lapsiperheille, monimuotoinen ja verkottunut metropoli.

Missä olemme?

- **Kasvava ja monimuotoinen kaupunki:** Yli 320 000 asukasta, joista joka neljäs puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea tai ruotsia. Houkuttelee erityisesti nuoria, työikäisiä ja lapsiperheitä.
- **Hyvä arki:** Turvallisuus, siisteys, luonto, palvelut ja kulttuuri saavat kiitosta. Suomen suurista kaupungeista syntyvyydeltään ykkönen.
- Haasteet ja ratkaisut: **Väestönkasvu, talouden paineet ja työttömyys** vaativat priorisointia. Panostamme lasten ja nuorten hyvinvointiin, kotoutumiseen ja alueellisen eriytymisen ehkäisyyn.
- **Tulevaisuuden Espoo:** Kansainvälinen yhteistyö, digitaaliset ratkaisut ja innovaatioekosysteemi (Aalto, VTT, teknologiayritykset) rakentavat kestävää ja yhteisöllistä tulevaisuutta.

Mihin olemme menossa?

- **Hyvän arjen kaupunki:** Monimuotoisuus, yhteisöllisyys ja kestävä kehitys. Jokaisella on paikka ja mahdollisuus osallistua. Tausta tai kieli ei ole este yhteisöön kuulumiselle.
- **Kestävä kasvu:** Väestön kasvu on hallittua ja kestävä. Asuinalueiden viihtyvyyteen ja turvallisuuden panostetaan.
- **Innovaatioekosysteemi:** Espoo on kansainvälinen osaamiskeskittymä. Moninaisuus on voimavara ja työelämä syrjinnästä vapaata.
- **Luonto ja kestävyys:** Rakentaminen ja luonnon monimuotoisuus sovitetaan yhteen. Joukkoliikenne ja kiertotalous tukevat kestäviä valintoja.
- **Saavutettavuus ja hyvinvointi:** Palvelut ovat kaikkien ulottuvilla. Jokaisella on mahdollisuus terveeseen ja mielekkääseen elämään.
- **Yhteistyön kaupunki:** Rakennamme tulevaisuutta yhdessä asukkaiden, järjestöjen ja yritysten kanssa.
- **Viisaat valinnat:** Espoo on taloudellisesti kestävä. Vaikuttavat investoinnit, joihin tulorahoitus riittää. Tuottavuuden parantaminen.

Valmistelu alkoi elokuussa 2024

2025

tammikuu - helmikuu – maaliskuu – huhtikuu – toukokuu – kesäkuu – elokuu – syyskuu – lokakuu – marraskuu – joulukuu

VIRANHALTIJAVALMISTELU			LUOTTAMUSHENKILÖVALMISTELU			VIRANHALTIJAVALM.
Valmistelu	Ideointi	Syventäminen	Ideointi	Valinnat	Päätökset	Toimeenpanon valm.
- Valmistelun aikataulu - Tulosjohtoryhmän kanssa käynnistys	- Tulosityksiköt - Henkilöstö	- Kaupungin johtoryhmän työpaja - Esihenkilöareena	- Valtuusto-seminaari	- Kaupungin-hallitus ja - Neuvottelu-toimikunta	- Neuvottelut	- Talousarvio, tulostavoitteet - Toimialojen ja tulosityksiköiden Espoo-tarinan tulkinat
Vanhan valtuuston evästys	Ehdotusten kerääminen	Strategisten painopisteiden priorisointi	Valtuuston prioriteetit	Valinnat	Valtuuston päätös	

2024

2025

elokuu – syyskuu - marraskuu – joulukuu ... maaliskuu – huhtikuu – toukokuu

Valm.	Ideointi	Valmistelu	Syventäminen
	- Mun Espoo -kyselyt	- Suunnitelmat väestöryhmien, sidosryhmien ja kumppaneiden osallistamiseen	- Vanhusneuvosto - Vammaisneuvosto - Nuorisovaltuusto - Järjestöt - Yritykset - Maahanmuuttajat - Muut vähemmistöryhmät

**ESPOO
ESBO**